

Дисципліна з підготовки магістра:
Пропедевтика ортопедичної стоматології

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	ОПП Стоматологія (2022)
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Навчальний рік	2025- 2026
Статус дисципліни	обов'язкова / циклу професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	4,0
Курс / семестр	2 курс / III, IV семестри
Укладач (і)	старший викладач ЗВО Наталія БАБІЙЧУК
Викладач (і), гостьові лектори	Едуард БЕЛЯЄВ, к. мед. н., доцент Альона ГЛУШАК, к. мед. н., доцент Богдан КОМНАЦЬКИЙ, к. мед. н., доцент Ольга КОЦЮРА, к. мед. н., доцент Олександр ПРОКОПЕНКО, PhD, доцент Ольга ТАТАРІНА, к. мед. н., доцент Володимир ОРЛОВСЬКИЙ, к. мед. н., доцент В'ячеслав КОСТЮК, PhD, асистент Андрій ЮР, асистент Оксана ВАЛЬЧУК, асистент Наталія БАБІЙЧУК, старший викладач Віталій МУНТЯН, старший викладач Олена РОМАШКІНА, старший викладач
Місце проведення, контакти	Кафедра ортопедичної стоматології Адреса: 22028, м. Вінниця, вул. Героїв поліції, 34 (вхід з території університету). ort.stom@vnmu.edu.ua Сайт: www.vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки.

Предметним напрямком програми є вивчення устаткування стоматологічного кабінету, основних стоматологічних інструментів та правила роботи з ними, правила асептики і антисептики під час стоматологічного прийому, дезінфекції та стерилізації стоматологічного інструментарія та обладнання, функціональної анатомії зубощелепного апарату, компонентів жувального апарату та їх взаємодії; функціональної анатомії оклюзійної поверхні зубів, фізіологічних та патологічних видів прикусів, методів та послідовності обстеження ортопедичних пацієнтів, класифікацій та фізико-хімічні властивостей основних та допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів, основних технологічних процесів виготовлення незнімних та знімних зубних протезів.

Пререквізити освітнього компонента:

а) ґрунтуються на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» є оволодіння на фантомах, моделях технікою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою та повною адентією, для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів та формування спеціальних вмінь та навичок в клініці ортопедичної стоматології.

Основними **завданнями** вивчення навчальної є:

- підготовка студентів до роботи в клінічному стоматологічному кабінеті шляхом вивчення стоматологічного обладнання, сучасних стоматологічних інструментів і матеріалів, правил роботи з ними; дезінфекції та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- опанування знань про особливості застосування основних і допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів;
- поглиблення знань про функціональну анатомію жувального апарату, його компоненти та їх взаємодію;
- поглиблення знань про функціональну анатомію оклюзійної поверхні зубів та оволодінню навиками їх моделювання;
- оволодіння знаннями про характеристику та ознаки фізіологічних та патологічних видів прикусу;
- оволодіння знаннями про оклюзію та артикуляцію нижньої щелепи;
- ознайомлення з послідовністю обстеження ортопедичних пацієнтів;
- оволодіння знаннями про фізико-хімічні властивості різних видів відбиткових матеріалів;
- оволодіння методиками отримання відбитків й виготовлення гіпсових моделей щелеп;
- оволодіння знаннями про різні види моделювальних матеріалів;
- ознайомлення з основними технологічними процесами виготовлення конструкцій незнімних та знімних зубних протезів;

застосовування знань з пропедевтики ортопедичної стоматології в процесі подальшого навчання ортопедичної стоматології і у професійній діяльності.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

інтегральні (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Постреквізити освітнього компонента.

Закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як ортопедична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія, дентальна імплантологія.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

ПРН2. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН6. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Результати навчання для дисципліни: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» студент повинен *знати:*

Ортопедична стоматологія - визначення, мета, задачі. Вчені, які внесли вклад у розвиток вітчизняної ортопедичної стоматології. Організація роботи ортопедичного відділення. Устаткування й інструментарій робочих місць лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника. Асептика й антисептика.

Анатомічна будова верхньої та нижньої щелепи. Спільні риси та відмінності у їх розвитку і будові. Анатомічна будова й функція скронево-нижньощелепного суглобу, з'єднання нижньої щелепи з основою черепа. Жувальні м'язи. Їх будова, функція, місця прикріплення та вектор напрямку дії. Компоненти жувального апарату. М'язево-нервовий та суглобовий комплекс, функціональна оклюзія. Їх характеристика та взаємодія.

Зуби, зубні ряди. Анатомо-топографічні особливості будови коронкової та кореневої частини різних функціональних груп зубів. Фактори, що забезпечують цілісність та стійкість зубних рядів. Зубна, базальна й альвеолярні дуги. Оклюзійна площина. Трансверзальні й сагітальні оклюзійні криві.

Функціональна анатомія оклюзійної поверхні фронтальних груп зубів, їх значення в артикуляції нижньої щелепи. Функціональна анатомія оклюзійної поверхні бічних груп зубів, їх значення в артикуляції нижньої щелепи. Опорні та направляючі горби.

Фізіологічні види прикусів та їх ознаки. Характеристика ортогнатичного прикусу. Патологічні види прикусів. Характеристика та ознаки.

Окклюзія зубних рядів. Визначення. Види оклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бічних оклюзіях. Ознаки центральної оклюзії. Артикуляція нижньої щелепи. Рухи нижньої щелепи в вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах. Фактори оклюзії. Фази жувальних рухів за Гізі.

Послідовність обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження. Клінічні та додаткові методи обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Попередній та остаточний діагноз. Складові частини. Історія хвороби та правила її ведення.

Групи дефектів зубних рядів по А.І. Бетельману для визначення центральної оклюзії. Класифікації дефектів коронкової частини зуба за Блеком. Індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ). Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.

Асептика та антисептика, дезінфекція та засоби профілактики СНІДу на стоматологічному прийомі. Засоби захисту лікаря-стоматолога проти вірусного гепатиту, ВІЛ.

Види відбиткових ложок, їх характеристика. Вибір відбиткової ложки в залежності від виду протезування. Відбитки. Визначення й класифікації. Вимоги та межі анатомічних відбитків. Методика отримання відбитків. Класифікації відбиткових матеріалів, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Вимоги до відбиткових матеріалів. Показання до застосування. Гіпс. Склад, формула. Класифікації. Застосування в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії. Фізико-хімічні властивості гіпсу. Стадії кристалізації. Каталізатори та інгібітори реакції кристалізації. Коефіцієнти розширення. Види гіпсових моделей. Технології виготовлення гіпсових моделей щелеп. Методи гіпсовки моделей в оклюдатор. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Етапи отримання відбитків термопластичними матеріалами. Показання до застосування альгінатних мас. Представники. Показання до застосування. Методики отримання альгінатних відбитків. Тіксотропність. Умови зберігання альгінатних відбитків в різних середовищах.

Силіконові відбиткові матеріали. Класифікації. Представники. Фізико-хімічні властивості. Показання до застосування. Техніки отримання відбитків силіконовими матеріалами. Одношарові та двошарові відбитки.

Поліефірні відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Гідрофобність й гідрофільність. Показання до застосування. Можливі ускладнення при отриманні відбитків і їх попередження. Методи дезінфекції відбитків.

Основні матеріали, що використовуються в клініці ортопедичної стоматології. Пластмаси, фарфор, матеріали на основі діоксиду цирконію, композитні матеріали. Характеристика, склад, властивості, спосіб застосування.

Допоміжні матеріали, які використовуються в клініці ортопедичної стоматології. Моделювальні, формувальні, абразивні матеріали. Характеристика, застосування. Матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій. Цементи. Характеристика, властивості, спосіб застосування.

Види зубних протезів. Загальна характеристика незнімних протезів. Основні технологічні процеси виготовлення незнімних конструкцій зубних протезів. Загальна характеристика знімних протезів. Основні технологічні процеси виготовлення знімних конструкцій зубних протезів.

вміти:

Вміти трактувати функціональну анатомію жувального апарату, його компонентів та їх взаємодію.

Вміти змодельовати коронкову частину зуба фронтальної групи на гіпсовій моделі (різців та ікол верхньої та нижньої щелеп).

Вміти змодельовати коронкову частину зуба бічної групи (пре молярів і молярів верхньої та нижньої щелеп).

Вміти визначати топографічну приналежність зубів.

Вміти визначати види фізіологічних та патологічних прикусів на гіпсових моделях.

Вміти визначати послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів.

Вміти сформулювати послідовність заповнення історії хвороби ортопедичного пацієнта.

Вміти формулювати основні складові частини діагнозу.

Вміти встановити анатомічну частину діагнозу ортопедичному.

Пацієнту згідно класифікацій дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.

Вміти розрахувати втрату жувальної ефективності за Агаповим.

Вміти класифікувати дефекти коронкової частини зубів за Блекум та визначати індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ).

Вміти підібрати відбиткову ложку на верхню та нижню щелепу.

Вміти отримати повний анатомічний відбиток з моделі різними відбитковими матеріалами.

Вміти оцінити отриманий відбиток відповідно вимогам.

Володіти технікою виготовлення гіпсових моделей верхньої та нижньої щелеп та оформлення їх цоколя.

Вміти загіпсувати моделі в оклюдатор в положенні центральної оклюзії.

Вміти визначати показання до виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів залежно від топографії дефектів зубних рядів.

Вміти трактувати основні технологічні етапи виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	10
Практичні заняття:	58
Самостійна роботи:	52
Всього	120

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 1 Пропедевтика ортопедичної стоматології	
1	Ортопедична стоматологія. Зміст, мета, завдання. Історія розвитку ортопедичної стоматології. Роль вітчизняних вчених в розвитку дисципліни. Обладнання і оснащення ортопедичного кабінету і зуботехнічної лабораторії. Організація робочого місця лікаря – ортопеда.
2	Анатомо-функціональні особливості будови зубощелепної системи. Будова зубних рядів. Зубні дуги та їх форма на верхній та нижній щелепах. Фактори, які забезпечують стійкість зубного ряду. Поняття про зубну, альвеолярну та базальну дуги. Основи моделювання анатомічної форми коронок зубів.
3	Анатомо-функціональні особливості будови скронево-нижньощелепного суглобу, пародонту.
4	Мускулатура зубощелепної системи. Мімічна мускулатура. Жувальна мускулатура. Абсолютна сила жувальних м'язів. Поняття “жувальний тиск”, “жувальна сила”, “жувальна ефективність”.
5	Біомеханіка зубощелепної системи. Різновиди рухів нижньої щелепи (вертикальні, сагітальні, трансверзальні). Жування. Фази жування.
6	Окклюзійна поверхня зубних рядів. Окклюзійні криві. Окклюзійна площа. Артикуляція та оклюзія. Види оклюзії.
7	Прикус. Різновиди фізіологічних та патологічних прикусів. Їх ознаки.
8	Етика та деонтологія в клініці ортопедичної стоматології. Асептика та антисептика, дезінфекція та засоби профілактики СНІДу на стоматологічному прийомі. Засоби захисту лікаря-стоматолога проти вірусного гепатиту, ВІЛ.
9	Діагностика в ортопедичній стоматології. Симптом, синдром, патологічний стан, хвороба, нозологічна форма. Методи обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології. Порядок проведення обстеження (схема). Суб'єктивне обстеження пацієнта.
10	Об'єктивне обстеження (загальний огляд обличчя, обстеження СНЩС, характеру та ступеню відкривання рота, обстеження зубів і зубних рядів, слизової оболонки порожнини рота).
11	Додаткові методи обстеження в клініці ортопедичної стоматології. Антропометрія, електроміографія, реографія, гальванометрія, гнатодинамометрія, електроодонтодіагностика, оклюзографія. Самостійне визначення жувальної ефективності за Агаповим. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології: внутрішньоротова контактна рентгенографія, томографія, телерентгенографія, ортопантомографія, панорамна рентгенографія.
12	Оклюзія. Види оклюзії. Групи дефектів зубних рядів за А.І. Бетельманом для визначення центральної оклюзії.

13	Вивчення діагностичних моделей щелеп. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Оклюдатори, артикулятори.
14	Класифікації дефектів зубних рядів. Історія хвороби в ортопедичній стоматології. Основні розділи та їх коротка характеристика. Діагноз в ортопедичній стоматології (основний та супутній).
15	Самостійне обстеження пацієнта. Постановка діагнозу. Заповнення історії хвороби (форма 043-О).
16	Види зубних протезів. Загальна характеристика незнімних протезів.
17	Основні технологічні процеси виготовлення незнімних конструкцій зубних протезів.
18	Види зубних протезів. Загальна характеристика знімних протезів.
19	Основні технологічні процеси виготовлення знімних конструкцій зубних протезів.
20	Залік
Модуль 2. Клінічне матеріалознавство	
21	Матеріали, що застосовуються в клініці ортопедичної стоматології. Характеристика. Класифікація. Відбитки. Відбиткові матеріали. Класифікація відбиткових матеріалів. Вимоги до них. Відбиткові ложки. Різновиди. Вибір відбиткової ложки. Методи отримання відбитків. Оцінювання відбитків. Дезінфекція відбитків.
22	Твердокристалічні і термопластичні відбиткові матеріали. Їх хімічний склад, характеристика. Показання до застосування в клініці ортопедичної стоматології. Отримання відбитка термопластичними відбитковими матеріалами.
23	Альгінатні відбиткові матеріали. Їх склад, властивості. Показання до застосування в клініці ортопедичної стоматології. Отримання анатомічного відбитка альгінатними матеріалами.
24	Силіконові відбиткові матеріали. Їх склад, характеристика. Показання до застосування в клініці ортопедичної стоматології. Ретракція ясен. Отримання анатомічного відбитка силіконовими матеріалами.
25	Поліефірні та тіоколові відбиткові матеріали. Їх склад, характеристика. Показання до застосування в клініці ортопедичної стоматології. Можливі помилки і ускладнення, які виникають при отриманні відбитків (асфіксія, термічний опік, алергічна реакція). Профілактика їх виникнення та способи усунення.
26	Основні матеріали, що використовуються в клініці ортопедичної стоматології. Пластмаси, фарфор, матеріали на основі діоксиду цирконію, композитні матеріали. Характеристика, склад, властивості, спосіб застосування.
27	Метали і сплави, які застосовуються в ортопедичній стоматології. Склад, властивості і технологічні особливості їх застосування.
28	Допоміжні матеріали, які використовуються в клініці ортопедичної стоматології. Моделювальні, формувальні, абразивні матеріали. Характеристика, застосування. Матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій. Цементи. Характеристика, властивості, спосіб застосування.
29	ПК - диференційний залік.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи</u> : усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
*Підсумковий контроль дисципліни –	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова»

диференційований залік	https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
** Підсумковий контроль - іспит	Проводиться під час екзаменаційної сесії за графіком іспитів (і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова).

При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацьовують навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри (*Ортопедичної стоматології*)); при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальному закладі режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра *Ортопедичної стоматології*) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання

передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_Ортопедичної_стоматології/Студенту/форма_навчання/курс/навчально-методичні_матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри ортопедичної стоматології. Маршрут отримання матеріалів https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології/Студенту/Очна_форма_навчання/Стоматологія/2_курс/ Навчально-методичні матеріали.

ЛІТЕРАТУРА

Базова з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології»:

1. Лекції кафедри ортопедичної стоматології.
2. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник / [П.С. Фліс](#), Г.П. Леоненко, І.А. Шинчуковський та ін.; за ред. П.С. Фліса. — 2-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 328 с.
3. Пропедевтика ортопедичної стоматології : [підручник для студентів вищих навч. закладів] /

за заг. ред. Короля Д. М.; Д. М. Король, М. Д. Король, М. Я. Нідзельський та ін. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 327 с.

4. Матеріалознавство в стоматології : [навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів] / за заг. ред. Короля Д. М.; Д. М. Король, М. Д. Король, В. М. Дворник та ін. - Вінниця : Нова Книга, 2019. - 395 с.

5. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології: навчальний посібник / П. А. Гасюк та ін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2025. — 222 с.

6. Ортопедична стоматологія: підручник / М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук та ін. ; за ред. М. М. Рожка. — Київ : ВСВ «Медицина», 2020. — 720 с.

7. Propedeutics of orthopedic stomatology: textbook / ed. M. D. Korol. -Vinnytsya : Nova Knyha, 2019.

Допоміжна з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології»:

1. StudBook з ортопедичної стоматології / [П. А. Гасюк], Є. Я. Костенко, В. Р. Мачоган та ін. — Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2020. — 372 с.

2. Беляєв Е.В., Король Д.М., Гасюк П.А. та ін. Основні технології виготовлення зубних протезів (навчальний посібник). – Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. – 104 с.

3. Король Д.М., Козак Р.В., Ткаченко І.М. Сестринська практика в ортопедичній та терапевтичній стоматології. – Полтава: ЧП Мирон І.А., 2015. – 120 с.

4. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2016. – 604 с.

5. The basic technologies of dentures producing: A textbook / E.V. Beliaiev, P.A. Hasiuk, B.Y. Komnatskyi, A.L. Kondratiuk, V.O. Orlovskyi, S.O. Rosolovska, A.B. Vorobets. - Vinnitsya: 2019. "TVORU" LCC. - 122 p.

6. Orthopaedic Dentistry: lecture course: lecture training text-book for IV-V academic years students of stomatological faculty with English language form of study / V. Novikov [et al.]. ; eds.: V. Novikov

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>

2. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>

3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>

4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>

6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Силабус з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» обговорено та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології (протокол №1 від «27» серпня 2025 р.).

Відповідальний(а) за курс:

старший викладач ЗВО

Наталія БАБІЙЧУК

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології

кандидат медичних наук, доцент ЗВО Едуард БЕЛЯЄВ